

МАРИУПОЛЬСЬКИЙ ДЕРЖАВНИЙ УНІВЕРСИТЕТ

Кафедра італійської філології

ЗАТВЕРДЖЕНО
протокол засідання кафедри
«31» серпня 2021 року № 1

РОБОЧА ПРОГРАМА НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ

ОКПП 1.2.4 Анотування, реферування, редагування текстів

Освітньо-професійна програма	Філологія. Переклад (італійська)
спеціальність	035 Філологія
спеціалізація	035.052 романські мови та літератури (переклад включно), перша-італійська
факультет	іноземних мов

2021 – 2022 рік

Робоча програма навчальної дисципліни:
Анотування, реферування, редагування текстів
для здобувачів вищої освіти
ОПП «Філологія. Переклад (італійська)»
Спеціальність
035 Філологія

Розробник:
Ципоренко Л. Д., старший викладач кафедри італійської філології

1. Опис навчальної дисципліни

Найменування показників	Галузь знань, спеціальність, освітній рівень	Характеристика навчальної дисципліни	
		очна (денна) Форма здобуття вищої освіти	заочна Форма здобуття вищої освіти
Кількість кредитів – 3	Галузь знань: <u>03 Гуманітарні науки</u>	Вибіркова	
Модулів – 3	ОПП: <u>«Філологія. Переклад (італійська)»</u> Спеціальність: <u>035 Філологія,</u> <u>спеціалізація 035.052</u> <u>Романські мови та літератури (переклад включно), перша – італійська,</u>	Рік підготовки:	
Змістових модулів – 3		1-й	
Індивідуальне науково-дослідне завдання: навчально-дослідницький проект		Семестр	
Загальна кількість годин – 90		1-й	
Тижневих годин для денної форми навчання: аудиторних – 1,8 самостійної роботи студента – 3,5	Рівень вищої освіти: Магістр	14 год.	
		Практичні, семінарські	
		16 год.	
		Лабораторні	
		Самостійна робота	
		50 год.	.
		Індивідуальні завдання:	
		10 год.	
		Вид контролю:	
		залік	

Примітка:

Співвідношення кількості годин аудиторних занять до самостійної і індивідуальної роботи становить (%): 33 % / 67% для денної форми навчання

2. Мета та завдання навчальної дисципліни

Відповідно до Навчального плану Маріупольського державного університета навчальна дисципліна «Анотування, реферування, редагування текстів» відноситься до обов'язкової частини формування спеціальних (фахових, предметних) компетентностей здобувачів освітнього рівня магістр за спеціальністю 035 «Філологія».

Мета навчальної дисципліни (НД) полягає:

- у створенні теоретичної бази, необхідної для подальшого удосконалення фахової компетенції майбутніх перекладачів, зокрема, навичок і умінь практичної перекладацької діяльності у галузі перекладу науково-технічної літератури українською та італійською мовами у таких видах перекладу як анотативний та реферативний,
- у формуванні фахових знань спеціаліста, здатного працювати у науково-технічній та інформаційній галузях, зокрема, у структурах, які забезпечують реалізацію даного виду діяльності;
- у формуванні навичок та умінь стискати текст, виділяючи основне у ньому, з використанням різних методів реферування та анотування;
- у створенні теоретичної бази, необхідної для редагування наукових, публіцистичних та художніх текстів.

Завданнями НД є:

- ознайомити здобувачів із такими методами аналітико-синтетичної обробки текстів як бібліографічний опис, анотування, реферування;
- ознайомити здобувачів з особливостями анотування та реферування текстів, різними методами укладання анотацій та рефератів залежно від їх функціонального призначення;
- сформувати навички практичної роботи з текстами, аналізу мовного матеріалу та застосування методу мовної компресії;
- удосконалити навички і вміння майбутніх перекладачів стискати текст, виділяючи основне у ньому, з використанням різних методів реферування;
- навчити писати реферати та анотації згідно вимог міжнародних стандартів;
- забезпечити здобувачів необхідним мовним словником а) кліше у галузі науково-технічних рефератів-резюме, вмінням читати математичні знаки, фізичні та хімічні формули: б) широкозначних слів, конекторів та інших текстотворних елементів;
- сформувати навички аналізу тексту на предмет можливості його вдосконалення в композиційному, мовному та стилістичному відношенні;
- розкрити суть та основні принципи редакторської роботи з текстами різних видів перекладної літератури;
- ознайомити здобувачів з найважливішими редакційно-видавничими вимогами до перекладача і відтворених ним текстів.

Передумови для вивчення дисципліни.

Попередні умови для вивчення НД: **вступ до перекладознавства, нормативний курс практики перекладу.** В світі видається велика кількість науково-технічних журналів,

кожен рік це число збільшується, кількість користувачів Інтернетом зростає кожен місяць, як зростають і самі можливості світової мережі. Щоб вірно оцінювати плоди стрімкого розвитку різних напрямків науки, зростає необхідність ведення діалогу між вченими всього світу. Поряд із цим виникає проблема неможливості охопити велику кількість інформації, невміння обробити та зберегти її, а потім передати її іншим людям – представникам інших галузей науки або зацікавленим спеціалістам – носіям інших мов та інших культур. Отже постає потреба певного регулювання форми, в якій передається інформація. Важливою складовою частиною інформаційної діяльності є обробка документів, складання оглядів інформаційних джерел і бібліографій, індексування, технічний переклад, у тому числі реферативний, реферування та анотування першоджерел. Тому для подальшого удосконалення професійної компетенції, майбутні перекладачі, мають оволодіти навичками смислової компресії тексту.

Місце навчальної дисципліни в освітній програмі.

ОКПП 1.2.4 «Анотування, реферування, редагування текстів» є обов'язковим компонентом ОПП «Філологія. Переклад (італійська)», дисципліною професійної підготовки.

Відповідно до ОПП «Філологія. Переклад (італійська)», вивчення НД сприяє формуванню у здобувачів вищої освіти таких **компетентностей**:

- ***інтегральної***: Здатність розв'язувати складні задачі і проблеми в галузі лінгвістики, літературознавства, фольклористики, перекладу в процесі професійної діяльності або навчання, що передбачає проведення досліджень та/або здійснення інновацій та характеризується невизначеністю умов і вимог.

- ***загальних***: КЗ-1. Здатність спілкуватися державною мовою як усно, так і письмово.
- КЗ-3. Здатність до пошуку, опрацювання та аналізу інформації з різних джерел.
- КЗ-6. Здатність спілкуватися іноземною мовою.
- КЗ-7. Здатність до абстрактного мислення, аналізу та синтезу.
- КЗ-8. Навички використання інформаційних і комунікаційних технологій.
- КЗ-12. Здатність генерувати нові ідеї (креативність).
- КЗ-13. Здатність ефективно формувати комунікаційну стратегію; працювати в команді з дотриманням етичних норм та цінностей мультикультурного суспільства; здійснювати наукову полеміку та спілкування державною та іноземною мовами.

- ***предметних***:

- КП-6. Здатність застосовувати поглиблені знання з обраної філологічної спеціалізації для вирішення професійних завдань.
- КП-7. Здатність вільно користуватися спеціальною термінологією в обраній галузі філологічних досліджень.
- КП-8. Усвідомлення ролі експресивних, емоційних, логічних засобів мови для досягнення запланованого прагматичного результату.

Вивчення НД повинно забезпечити досягнення здобувачами вищої освіти таких результатів навчання:

РН 6 – Застосовувати знання про експресивні, емоційні, логічні засоби мови та техніку мовлення для досягнення запланованого прагматичного результату й організації успішної комунікації.

РН 10 – Збирати й систематизувати мовні, літературні, фольклорні факти, інтерпретувати й перекладати тексти різних стилів і жанрів (залежно від обраної спеціалізації).

РН 14 – Створювати, аналізувати й редагувати тексти різних стилів та жанрів.

У результаті вивчення дисципліни здобувач повинен:

знати:

- поняттєво-категоріальні відмінності анотації та реферату, їх особливості та сутність;
- правила анотування й реферування, технології мовної компресії відповідно до виду тексту та його змісту;
- суть та основні принципи редакторської роботи з текстами різних видів;
- принципи відтворення іншомовних текстів.

вміти:

- скласти анотацію до пропонованого тексту, враховуючи її призначення та дотримуючись її мовних особливостей;
- робити реферування-конспект та реферування-резюме пропонованих текстів;
- застосовувати методи інформаційної компресії;
- робити порівняльний аналіз перекладів, розпізнавати в тексті мовностилістичні маркери та вміти скоригувати їх використання при перекладі;

3. Програма навчальної дисципліни

Змістовий модуль 1. Анотування текстів

Тема 1. Види анотацій.

Тема 2. Анотаційний переклад.

Тема 3. Мовні стандарти складання анотацій.

Змістовий модуль 2. Реферування текстів

Тема 1. Види рефератів.

Тема 2 Реферативний переклад.

Тема 3. Стандартні звороти мовлення для реферування.

Змістовий модуль 3. Редагування текстів

Тема 1. Види редагування перекладної літератури.

Тема 2. Основні принципи редагування перекладів.

Тема 3. Редакторський аналіз мови першотвору і перекладеного тексту.

4. Структура навчальної дисципліни

Назва змістових модулів і тем	Кількість годин											
	Денна форма						Заочна форма					
	Усього	У тому числі					Усього	У тому числі				
		л	п	лаб	інд	с.р		л	п	ла б	ін д	с. р
2	3	4	5	6	7	8	9	10	11	12	13	
Модуль 1												
Змістовий модуль 1. Анотування текстів												
Тема 1. Види анотацій.	7	2	1	-	-	4						
Тема 2. Анотаційний переклад	10	2	2	-	-	6						
Тема 3. Мовні стандарти складання анотацій.	6	2	1	-	-	3						
Разом за змістовим модулем 1	23	6	4	-	-	13						
Модуль 2												
Змістовий модуль 2. Реферування текстів												
Тема 1. Види рефератів	8	1	2	-	-	5						
Тема 2. Реферативний переклад.	10	2	2	-	-	6						
Тема 3. Стандартні звороти мовлення для реферування.	10	2	2	-	-	6						

Разом за змістовим модулем 2	28	5	6			17						
Модуль 3												
Змістовий модуль 3. Редагування текстів												
Тема 1. Види редагування перекладної літератури	8	1	2	-	-	5						
Тема 2. Основні принципи редагування перекладів	8	1	2	-	-	5						
Тема 3. Редакторський аналіз мови першотвору і перекладеного тексту.	8	1	2	-	-	5						
Разом за змістовим модулем	24	3	6	-	-	15						
ІНДЗ	10	-	-	-	-	10						
Підсумкова контрольна робота	5	-	-	-	-	5						
Усього	90	14	16			60						

5. Перелік тем і зміст семінарських занять

№	Назва теми	Мета роботи	Кількість годин	Результати навчання за ОПІ
1	Анотування текстів Види анотацій. Анотаційний переклад. Мовні стандарти складання анотацій.	Ознайомити здобувачів з теоретичними засадами анотування, особливостями складання анотацій. Навчити робити анотаційний	3 3 4 год.	РН 6

		переклад.		
2	Реферування текстів Види рефератів. Реферативний переклад. Стандартні звороти мовлення для реферування.	Ознайомити здобувачів з поняттям «первинних» та «вторинних» документів, з характерними особливостями укладання рефератів залежно від їх мети, цільового призначення, типу та жанру документа, що підлягає реферуванню	3 3	6 год. РН 10
3	Редагування текстів Види редагування перекладної літератури. Основні принципи редагування перекладів. Редакторський аналіз мови першотвору і перекладеного тексту.	Ознайомити здобувачів з видами та основними принципами редагування текстів різних типів та жанрів		6 год. РН 14
	Всього			16 год.

Завдання до семінарських занять

Семінар № 1

Теоретичні питання

1. В чому полягає сутність анотування та основне призначення анотацій.
2. Сформулюйте основну мету анотації.
3. Які ви знаєте підходи до класифікації анотацій?
4. Чим відрізняється довідкова анотація від рекомендаційної?
5. Як ви розумієте поняття «спеціалізована анотація»?
6. Як називається анотація, яку укладено на один вихідний документ?

7. Як називається анотація, що висвітлює декілька першоджерел, пов'язаних спільною тематикою?
8. Назвіть основні вимоги, що висуваються до написання анотацій.
9. З яких частин складається анотація?
10. Які етапи зазвичай охоплює робота зі складання анотації?

Практичне завдання

1. Скласти анотації до текстів (українською та італійською мовами):

Політико-правові основи для встановлення дипломатичних відносин між державами. Дипломатичні відносини де-факто та де-юре

Головною ланкою закордонних органів зовнішніх зносин кожної держави є, як правило, їхні постійні дипломатичні представництва, акредитовані в інших державах, — посольства та місії. Проте створення таких постійно діючих органів зовнішніх зносин за кордоном є можливим лише за умови повної нормалізації та офіційно визнаної врегульованості у відносинах між заінтересованими державами, тобто за наявності дипломатичних відносин між ними.

Дипломатичні відносини в сучасному світі — це наріжний камінь всієї системи міждержавних відносин. Саме вони дають можливість у повному обсязі реалізувати міжнародну правосуб'єктність держави. Звичайно, невизнання де-юре і пов'язана з цим відсутність нормальних дипломатичних відносин жодною мірою не принижують загальну вагу держави на міжнародній арені, оскільки кожна держава є суб'єктом міжнародного права насамперед в силу притаманного їй суверенітету. Водночас при дослідженні процесів реалізації міжнародної правосуб'єктності неможна повністю ігнорувати роль визнання та наявності (або відсутності) нормальних дипломатичних відносин. [...]

Дипломатичні відносини відрізняються від дипломатичних контактів тим, що вони, по-перше, мають стабільний, довготривалий характер, а по-друге, вимагають наявності відповідних передумов, виконання яких є обов'язковим. Найголовніша передумова — це визнання де-юре та взаємна згода держав на встановлення дипломатичних відносин.

Міжнародне визнання — це дипломатичний акт, який супроводжується відповідними правовими наслідками. Тільки в такому розумінні його можна вважати міжнародно-правовим інститутом. Причини цього акту практично завжди мають політичний характер. Весь цей процес, не зводиться лише до формального визнання, не є пересічним протокольним заходом як для держави, яка визнає, так і для держави, яку визнають. Акт визнання зачіпає сутність зовнішньої політики тієї чи іншої держави, відповідає її вищим національним інтересам. На цьому останньому моменті слід наголосити особливо. Річ у тім, що визнання — це відображення реальної необхідності конкретної держави встановити дипломатичні стосунки з іншою конкретною державою, підтримувати з нею зв'язки на офіційній основі, оскільки визнання не є автоматичним обов'язком для держав

світу, що неухильно поширюється на новоутворені країни. В міжнародному праві немає конкретних норм, що зобов'язували б держави в усіх випадках визнавати новоутворені суб'єкти міжнародного права з усіма наслідками, що супроводжують цей процес.

Отже, коли йдеться про встановлення дипломатичних відносин, питання неодмінно пов'язується з повним міжнародно-правовим визнанням держав — визнанням де-юре. Дійсно, це нерозривно пов'язані явища, оскільки найголовнішим юридичним наслідком визнання де-юре якраз і є можливість встановлення нормальних дипломатичних відносин. Не випадково ця форма визнання (де-юре) в науковій літературі та міжнародній практиці має іншу назву — «дипломатичне визнання». Проте, наголосимо, що саме визнання не породжує автоматично дипломатичних відносин, воно лише створює всі необхідні передумови для їх встановлення. Ось чому між фактом визнання і фактом встановлення дипломатичних відносин може бути розрив у часі і нерідко досить суттєвий.
<http://kimo.univ.kiev.ua/DKS/61.htm>

Fondazione Mps, Mansi decide di lasciare

Confermate le voci di uscita, tensioni alla vigilia dell'aumento di capitale da 5 miliardi della banca. La scelta della presidente: alla fine del mandato non si ricandida

di Fabrizio Massaro

MILANO - L'assemblea straordinaria del Montepaschi di mercoledì prossimo vedrà forse ancora la partecipazione di Antonella Mansi, la quarantenne presidente della Fondazione Mps, che invece era stata assente all'assise ordinaria sul bilancio dello scorso 29 aprile. L'occasione è importante perché si tratta di approvare il maxi-aumento di capitale da 5 miliardi (innalzato dalla precedente richiesta di 3 miliardi) per rimborsare almeno 3 dei 4,07 miliardi di aiuti di Stato sotto forma di Monti bond e per rinforzare il patrimonio dell'istituto in vista degli esami della Bce (asset quality review e stress test). Ma sarà l'ultima assemblea alla quale la presidente parteciperà perché ha deciso di concludere il mandato annuale che scade a giugno e di non dare la disponibilità per un nuovo mandato questa volta triennale.

La voce che girava in città da almeno due giorni, riportata da siti e stampa locali, era che Mansi potesse essere tentata di lasciare e che il sindaco Bruno Valentini stesse pensando a una sostituzione con un altro esponente della deputazione amministratrice della Fondazione, Enrico Totaro, ex dirigente dell'istituto senese. Il sindaco però ha negato ogni ipotesi, affidando alla sua pagina Facebook la «imperitura riconoscenza della comunità senese per aver evitato l'evaporazione della Fondazione Mps e la perdita totale della relazione fra Mps e territorio». Dopo aver fatto slittare l'aumento di capitale da gennaio ad almeno maggio, Mansi è riuscita a vendere oltre il 30% di Mps per ripagare i 300 milioni di debiti residui, è rimasta con il 2,5% di Mps e ha stretto un patto con i fondi esteri Btg Pactual (2%) e Fintech Advisory (4,5%) sul 9% complessivo puntando alla nomina dei nuovi vertici dell'istituto all'assemblea del 2015.

Ma il dubbio su un addio della presidente rimaneva e il sindaco - che è un grande elettore della Fondazione - sperava ancora ieri di dissiparlo: «Nessuno ha intenzione di non confermarla,

è il presidente migliore che possiamo avere», spiega. «Ma la sua disponibilità deve essere ancora confermata, vedrò Mansi nei prossimi giorni e parlerò con lei. Per noi sarebbe un vero peccato perderla, ha fatto un lavoro straordinario e ritengo che sia a metà percorso. Credo però che sia talmente brava che qualche sirena le gira intorno. Ma per quanto ci riguarda non c'è nessuna manovra per sostituirla. Sta solo a lei decidere se continuare il percorso. Ma non c'è candidata migliore alla sua successione». Il tema della conferma o meno si è riaperto perché il nuovo statuto dell'ente di Palazzo Sansedoni prevede una sfasatura temporale tra deputazione generale e amministratrice, attraverso un nuovo organo di gestione da nominare appena dopo un anno: la scadenza è prevista per il 9 giugno.

Dalla parte di una ricandidatura per Mansi pesava l'opportunità di garantire continuità anche nei confronti dei soci pattisti in una banca diventata ormai una public company. All'ultima assemblea - dalla quale erano assenti Btg e Fintech perché ancora materialmente privi delle azioni, non essendo ancora arrivato l'ok di Banca d'Italia e Tesoro alla compravendita - i fondi esteri erano pari al 22,2% della banca presieduta da Alessandro Profumo e guidata da Fabrizio Viola, con BlackRock in testa con il 3,2%. (<http://www.corriere.it/economia>)

Семинар № 2

Теоретичні питання

1. Анотації, які містять основні відомості про тематику та проблематику першоджерела та вказують на його призначення для певної цільової аудиторії, називають:
  - а) загальними;
  - б) спеціалізованими;
  - в) оглядовими;
  - г) рекомендаційними
2. Анотації, які містять загальні відомості двох чи більше документів, називають:
  - а) загальними;
  - б) спеціалізованими;
  - в) оглядовими;
  - г) рекомендаційними.
3. Надайте визначення первинних документів та наведіть приклади.
4. Надайте визначення вторинних документів та наведіть приклади.
4. Розкрийте сутність поняття аналітико-синтетичної обробки документів.
5. Назвіть складові елементи бібліографічного опису.

Практичне завдання

1. Скласти анотації до текстів (українською та італійською мовами):

Національна та міжнародна безпека: нові тенденції взаємозалежності

В.А.Мандрагеля, 24.03.2011

Як відомо, у найширшому розумінні безпека розуміється як стан захищеності від загроз ключовим цінностям (людини, суспільства, держави). Слід зауважити, що у класичній літературі з питань безпеки (національної або міжнародної), загроза переважно розглядається як частина ширшого поняття – “небезпека”. Різницю між ними найлегше простежити у військовій сфері. Воєнна небезпека – це потенційна можливість виникнення війни або збройного конфлікту тощо, а воєнна загроза – це реальна, іноді невідворотна можливість здійснення воєнного нападу.

Для визначення ступеня загрози в стратегічному плануванні США вже тривалий час використовують три терміни – “загроза” (“threat”), “виклик” (“challenge”) та “ризик” (“risk”). Вони визначають можливості якої-небудь країни, групи країн, або явищ, процесів загрожувати (“загроза”), протидіяти (“виклик”) або певним чином заважати (“ризик”) досягненню цілей національної безпеки.

При цьому під загрозою аналізується широкий спектр заходів, які на Заході прийнято розглядати як комплекс викликів, ризиків, небезпек тощо. Іноді до них додаються певні прикметники, зокрема, безпосередня загроза, близька загроза, потенційна загроза тощо. Деякі автори під поняттям виклик розуміють потенційну загрозу. Підкреслимо, при визначенні безпеки акцент робиться, насамперед, на захищеності – наявності засобів і організаційних заходів, інститутів, домовленостей з партнерами тощо.

Історично так склалося, що питання внутрішньої безпеки держав завжди вважалися їх суверенною справою. Але останнім часом усе частіше внутрішні збройні конфлікти в конкретних державах стають предметом занепокоєності сусідніх держав, оскільки вони спричиняють масштабні потоки біженців, дестабілізують ситуацію тощо. Так К. Холсті підрахував, що в середині 1990-х рр. вже до 72% воєн (збройних конфліктів), що спостерігались у світі після закінчення Другої світової війни, були внутрішніми. До 2009 р. цей показник зріс до 84%.

У новітній історії, після Другої світової війни, концепції вивчення міжнародної безпеки були зосереджені на використанні сили між націями, з особливою увагою на ролі великих держав. Це відображало традиційні уявлення про те, що міжнародна безпека обов’язково передбачає територіальну цілісність і загроза втрати її спричиняє війни. [...]

І особливо слід наголосити на все більш відчутний зв’язок між національною і міжнародною безпекою. Свого часу класик політичного реалізму Г. Моргентау запропонував розглядати проблему безпеки крізь призму національних інтересів, що дозволило поєднати національну безпеку з великою політикою. Г. Кіссінджер вказував,

що політика національної безпеки охоплює всі дії, за допомогою яких те чи інше суспільство прагне забезпечити свою життєздатність, а також реалізувати свої завдання на міжнародній арені. На думку іншого колишнього держсекретаря США З. Бжезинського, безпека Америки залежить не тільки від військової могутності, але й від могутності в економічній, соціальній, політичній, моральній та інших сферах, які тісно пов'язані з міжнародною обстановкою. [...] <http://www.dsaua.org>

Expo, un decreto dopo le Europee Cantone controllerà gli appalti

Accesso alle informazioni ma non c'è il potere di revoca dei lavori. Orlando cauto sulla prescrizione: servono le condizioni politiche

di Dino Martirano

Il Guardasigilli Andrea Orlando annuncia che, nel «pacchetto giustizia», ci sarà il via libera della maggioranza sul nuovo reato di autoriciclaggio e sul ripristino del falso in bilancio mentre la riforma della prescrizione nei processi è una partita ancora tutta da giocare. Ma il primo provvedimento del governo sarà il decreto legge per conferire più poteri al commissario anticorruzione Raffaele Cantone che, dopo le vicende giudiziarie, deve vigilare anche sull'Expo.

Spiega Orlando: «In tema di criminalità economica e criminalità organizzata, che sono ambiti sempre più difficilmente distinguibili, ci vuole una regia unitaria del governo. Un tavolo unico per delimitare un quadro di riferimento complessivo per il falso in bilancio e l'autoriciclaggio. Ma bisogna anche avviare una riflessione, che magari non sarà contemporanea al primo provvedimento, sui tempi del processo. Va affrontato una volta per tutte il nodo della prescrizione: è inutile girarci intorno, continuando a ragionare sulla pena massima edittale finalizzata ad evitarla, quando il punto è riorganizzare il sistema dei tempi del processo, anche sulla base del lavoro svolto da varie commissioni ministeriali».

Sulla tabella di marcia del governo, Orlando mostra dunque una cifra da manutentore: di uno che, forse, «vorrebbe passare alla storia più per aver fatto ripartire la macchina piuttosto che per essere un grande riformatore dei codici». E così - anche davanti allo scandalo Expo e alle legittime richieste del dottor Raffaele Cantone (Anticorruzione) nominato da Renzi commissario anti tangenti per l'Esposizione universale 2015 - il ministro resta con i piedi ben ancorati a terra. Ci sarà infatti, a breve, ma difficilmente prima delle elezioni, un mini decreto legge, che consentirà a Cantone di operare in ambito Expo con più uomini e mezzi nonostante la squadra incompleta (mancano ancora gli altri 4 componenti dell'Autorità) e con più poteri. È scontato, però, che nel decreto non ci sia alcun riferimento al potere di revoca degli appalti sul quale lo stesso premier ha detto che bisogna andarci con i piedi di piombo («Va verificato dal punto di vista amministrativo»). Mentre in chiave di prevenzione, Cantone otterrà più poteri per l'accesso preventivo alle informazioni: sul piano del coordinamento, precisa il ministro Alfano, «dobbiamo mettere in squadra prefettura, forze dell'ordine e Anticorruzione».

Sul resto i tempi saranno più lunghi. Sul reato di autoriciclaggio, che dopo anni di discussioni punirà chi reinveste denaro frutto di altri delitti, il governo aveva già scelto la linea dura con il ddl Orlando che, però, è fermo da quasi un mese a Palazzo Chigi. Ora l'articolo 2 del testo (reclusione da 3 a 8 anni) potrebbe essere stralciato e veicolato come emendamento al testo base anticorruzione del Senato (relatore Nicola D'Ascola del Ncd), che è più soft perché prevede che scatti l'autoriciclaggio solo in presenza di un danno alla concorrenza e ai mercati. Ma su questa ipotesi Orlando è cauto: «Bisogna fare un po' di ordine non solo tra governo e Senato, ma anche tra Senato e Camera dove c'è l'emendamento Causi al testo sul rientro dei capitali».

Sul falso in bilancio da ripristinare invece il ministro Orlando giudica «molto importante l'apertura del Ncd»: «Senza fughe in avanti, sta maturando un quadro politico in cui ci sono le condizioni per un intervento organico». E qui il governo potrebbe intervenire sul testo del Senato per alzare la pena per falso in bilancio (attualmente prevista da 1 a 4 anni, sotto la soglia per far scattare custodia cautelare e intercettazioni).

Il passo più difficile è ridare ossigeno ai tempi del processo per evitare che, tra impugnazioni e ritardi, una marea di dibattimenti finiscano con la prescrizione. Ma in questo caso il governo rischia di perdere il treno della riforma della giustizia promessa da Renzi per giugno: «La riforma della prescrizione è tutta rimessa alla verifica delle condizioni politiche e a un punto di equilibrio tecnico. Questo, oggettivamente, è il passo più delicato e va gestito con cautela perché incide su enne processi. Non solo su quelli di Berlusconi...». (<http://www.corriere.it/politica>)

Семинар № 3

Теоретичні питання

1. Наведіть визначення поняття «реферат».
2. Яку функцію виконує реферат?
3. В чому полягає сутність індикативної функції?
4. Які критерії покладено в основу класифікації рефератів?
5. Наведіть визначення та схарактеризуйте інформативний реферат.
6. Чим відрізняється загальний реферат від спеціалізованого?
7. Що таке реферат-екстракт?
8. Чи всі документи підлягають реферуванню?
9. Назвіть основні складові структури реферату.
10. Які основні способи реферативного викладу ви знаєте?

Практичне завдання

Зробити реферативний переклад текстів (українською та італійською мовами)

Elizabeth Strout: la vita degli affetti nelle storie di Amy, Olive, Lucy

Nel nuovo numero de «la Lettura», il #301 in edicola da domenica 3 a sabato 9 settembre, un denso memoir scritto dall'autrice americana Premio Pulitzer. Una biografia per immagini, in attesa del booktour che la porterà in Italia e che ha inizio il 9 settembre al Festivaletteratura di Mantova, dove presenterà il suo nuovo libro «Tutto è possibile» (Einaudi)

La scrittrice delle (nostre) esistenze

L'americana Elizabeth Strout (1956), amatissima autrice di libri divenuti bestseller e vincitrice del Pulitzer, attesa al Festivaletteratura di Mantova e alla vigilia del suo booktour italiano, firma un denso memoir sul nuovo numero de «la Lettura». Qui fa emergere, dallo sfondo dei ricordi legati alla sua vita e alla sua carriera, alcune immagini significative che illustrano la nascita dei suoi romanzi e racconti più noti, e descrivono sotto una luce nuova l'esistenza di tutti i giorni: il compagno di scuola povero, la figlia con i suoi animali di peluche, la conoscente che non ama leggere, e così via. Ne viene una galleria di ritratti che si aggiunge a quella dei suoi celebrati libri.

Dentro la famiglia: Amy e Isabelle

Elizabeth Strout è nata a Portland, nel Maine, nel 1956, e si è dedicata alla scrittura dopo gli studi di letteratura al Bates College e di legge alla Syracuse University: il suo esordio è fortunatissimo, nel 1998, con Amy e Isabelle (Fazi, 2000), che diventa un bestseller e una miniserie per la tv: la storia della madre Amy e della figlia Isabelle nella piccola città di Shirley Falls mostra subito l'ambito di osservazione della scrittrice, e cioè la vita quotidiana delle donne con i loro problemi di relazioni e di famiglia.

Il carattere di Olive

Ma è con Olive Kitteridge (Fazi, 2009) che ottiene il premio Pulitzer nel 2008 e, in Italia, il Premio Bancarella. Il libro è la storia di Olive, una prof di matematica dal carattere molto particolare, che a volte riesce a essere sgradevole e misantropa, colta attraverso le vicende di 25 anni di esistenza, come lutti e matrimoni, viaggi e malattie. Olive Kitteridge è un successo che diventa anche una serie tv con Frances McDormand nella parte di Olive (sotto: un'immagine della serie). Tra le altre opere della Strout: I ragazzi Burgess (Fazi, 2013) e Mi chiamo Lucy Barton (Einaudi, 2016), mentre è di quest'anno il nuovo libro dell'autrice americana: Tutto è possibile (Einaudi).

L'autrice in Italia a settembre

Il booktour di Elizabeth Strout per presentare il nuovo libro attraverserà molte città: l'autrice sarà al Festivaletteratura di Mantova sabato 9 settembre, in dialogo con Lella Costa (piazza Castello, Palazzo Ducale, alle 18.30). Domenica 10 settembre interverrà a Milano a Il Tempo delle Donne, festa- festival del «Corriere della Sera»: la serata Mi chiamo Elizabeth Strout sarà introdotta da Barbara Stefanelli, vicedirettore vicario del «Corriere», con Paolo Cognetti (alle 20). Martedì 12 settembre al Circolo dei Lettori di Torino Elizabeth Strout converserà con Elena Varvello e giovedì 14 settembre a Pordenonelegge sarà allo Spazio Bcc Fvg con Federica Manzon.

Політико-правові основи для встановлення дипломатичних відносин між державами. Дипломатичні відносини де-факто та де-юре

Головною ланкою закордонних органів зовнішніх зносин кожної держави є, як правило, їхні постійні дипломатичні представництва, акредитовані в інших державах, — посольства та місії. Проте створення таких постійно діючих органів зовнішніх зносин за кордоном є можливим лише за умови повної нормалізації та офіційно визнаної врегульованості у відносинах між заінтересованими державами, тобто за наявності дипломатичних відносин між ними.

Дипломатичні відносини в сучасному світі — це наріжний камінь всієї системи міждержавних відносин. Саме вони дають можливість у повному обсязі реалізувати міжнародну правосуб'єктність держави. Звичайно, невизнання де-юре і пов'язана з цим відсутність нормальних дипломатичних відносин жодною мірою не принижують загальну вагу держави на міжнародній арені, оскільки кожна держава є суб'єктом міжнародного права насамперед в силу притаманного їй суверенітету. Водночас при дослідженні процесів реалізації міжнародної правосуб'єктності неможна повністю ігнорувати роль визнання та наявності (або відсутності) нормальних дипломатичних відносин. [...]

Дипломатичні відносини відрізняються від дипломатичних контактів тим, що вони, по-перше, мають стабільний, довготривалий характер, а по-друге, вимагають наявності відповідних передумов, виконання яких є обов'язковим. Найголовніша передумова — це визнання де-юре та взаємна згода держав на встановлення дипломатичних відносин.

Міжнародне визнання — це дипломатичний акт, який супроводжується відповідними правовими наслідками. Тільки в такому розумінні його можна вважати міжнародно-правовим інститутом. Причини цього акту практично завжди мають політичний характер. Весь цей процес, не зводиться лише до формального визнання, не є пересічним протокольним заходом як для держави, яка визнає, так і для держави, яку визнають. Акт визнання зачіпає сутність зовнішньої політики тієї чи іншої держави, відповідає її вищим національним інтересам. На цьому останньому моменті слід наголосити особливо. Річ у тім, що визнання — це відображення реальної необхідності конкретної держави встановити дипломатичні стосунки з іншою конкретною державою, підтримувати з нею зв'язки на офіційній основі, оскільки визнання не є автоматичним обов'язком для держав світу, що неухильно поширюється на новоутворені країни. В міжнародному праві немає конкретних норм, що зобов'язували б держави в усіх випадках визнавати новоутворені суб'єкти міжнародного права з усіма наслідками, що супроводжують цей процес.

Отже, коли йдеться про встановлення дипломатичних відносин, питання неодмінно пов'язується з повним міжнародно-правовим визнанням держав — визнанням де-юре. Дійсно, це нерозривно пов'язані явища, оскільки найголовнішим юридичним наслідком визнання де-юре якраз і є можливість встановлення нормальних дипломатичних відносин. Не випадково ця форма визнання (де-юре) в науковій літературі та міжнародній практиці має іншу назву — «дипломатичне визнання». Проте, наголосимо, що саме визнання не

породжує автоматично дипломатичних відносин, воно лише створює всі необхідні передумови для їх встановлення. Ось чому між фактом визнання і фактом встановлення дипломатичних відносин може бути розрив у часі і нерідко досить суттєвий.
<http://kimo.univ.kiev.ua/DKS/61.htm>

Семінари № 4 - №5

Теоретичні питання

1. В чому полягає сутність анотування та реферування?
2. Які відмінності існують між анотацією та рефератом?
3. Чи відрізнятиметься трактування термінів «анотація» та «реферат» у сфері бібліографії від їх розуміння в галузі наукових досліджень?
4. В чому полягає основне призначення анотацій та рефератів?
5. Чи можуть анотація та реферат замінити першоджерело?
6. Які кліше застосовуються при реферативному перекладі?

Практичне завдання

Зробити реферативний переклад текстів (українською та італійською мовами)

La riforma fiscale di Trump, meno tasse per le aziende: «Cambio rivoluzionario»

Dopo Obamacare e Alabama, il presidente riparte dalle tasse con un piano senza dettagli.

Dubbi sull'impatto sul ceto medio

Il piano fiscale è ambizioso. Il più grande di tutti i tempi, secondo Donald Trump, che lo ha presentato ieri sera in un comizio nell'Indiana. Il titolo del documento sembra un altro slogan da campagna elettorale: «Schema per riparare il nostro codice tributario "broken"», scassato. Nella mattinata al Congresso si coglieva l'intensità tipica di un momento decisivo per la credibilità del partito repubblicano e la tenuta della stessa presidenza.

Obiettivo: ridurre drasticamente le imposte sia sulle persone fisiche che sulle imprese. La portata della manovra non è indicata: le stime arrivano fino a 5 mila miliardi di dollari distribuiti sui prossimi 10 anni. Una cifra imponente anche per un'economia come quella americana che produce ogni anno ricchezza per oltre 18 mila miliardi, ma che è gravata da un debito pubblico superiore ai 20 mila miliardi. L'idea più volte esposta dal ministro del Tesoro, Steven Mnuchin, è recuperare le mancate entrate tributarie nel medio-lungo periodo, sfruttando la cosiddetta «curva di Laffer»: meno imposte stimolano i consumi e gli investimenti che alimentano la crescita del prodotto interno lordo e, infine, anche delle imposte sulla nuova ricchezza creata. Come si legge nella premessa del testo diffuso ieri, lo stimolo fiscale rilancerà l'economia e favorirà la crescita dei posti di lavoro.

E' una leva già azionata in passato, ma sempre con risultati molto deludenti. Il punto di riferimento è l'epoca di Ronald Reagan (1981-1988): l'abbattimento generale del carico fiscale spinse la crescita del pil fino al 4,1%, ma le casse federali non recuperarono più il gettito perso che si scaricò, invece sul debito pubblico. Dettagli laterali? Tutt'altro: è esattamente su questo che si confronteranno le diverse correnti del partito repubblicano. L'equilibrio tra sconti fiscali e bilancio federale è ancora da trovare. Non è un caso se nella proposta siano stati lasciati in bianco quei numeri essenziali per determinare l'impatto complessivo della «rivoluzione fiscale».

Per il momento è visibile solo l'ossatura. Gli scaglioni di imposta scenderanno da sette a tre. Il livello di prelievo più alto, oggi al 39,6% si porterà al 35%. La fascia più bassa salirà dal 10 al 12%. Quella intermedia è al 25%. Ma andranno specificati i livelli di reddito corrispondenti alla nuova architettura su tre piani. Completa il quadro il nuovo sistema delle deduzioni. Vengono raddoppiate quelle standard, mentre scompaiono tutte le altre legate a spese particolari, con l'eccezione degli interessi sul mutuo per la casa e per le donazioni. Sgravi alle famiglie con i figli, mille dollari a bambino. Alla base della piramide contributiva si viene a creare di fatto una «no tax area»: le famiglie con redditi annui fino a 24 mila dollari e i single con entrate fino a 12 mila dollari non verseranno nulla.

L'altro cardine è la tassazione di impresa. Qui la Casa Bianca ha dovuto ricalibrare lo slancio iniziale. Trump aveva promesso di quasi dimezzare il tributo sui profitti, dal 35% al 15%. Ora si corre per raggiungere il 20%, «un livello inferiore alla media degli altri Paesi industrializzati, pari al 22,5%». In questo modo si pensa di azzerare lo svantaggio competitivo nei confronti dei Paesi concorrenti e, nello stesso tempo, di recuperare «migliaia di miliardi di capitale aziendale» parcheggiato all'estero. Sarà prevista una misura di scudo fiscale per consentire alle imprese di rimpatriare il denaro. Il presidente americano respinge l'accusa del leader democratico al Senato, Chuck Schumer: «Questa riforma è un regalo ai ricchi e ai manager delle grandi corporation». Non la migliore premessa per un dialogo che sembra necessario. 27 settembre 2017 (modifica il 27 settembre 2017 | 22:19) (corriere.it)

Україна має скористатися унікальним шансом подолати СНІД

Ми стали набагато ближче до того, щоб світ нарешті подолав одну з найжахливіших епідемій за часів існування людства.

Три роки тому Об'єднана програма Організації Об'єднаних Націй з ВІЛ/СНІДу затвердила амбіційні плани до 2030 року подолати епідемію ВІЛ/СНІДу.

Для досягнення цієї мети запропоновано стратегію 90-90-90, що означає до 2020 року 90% ВІЛ-позитивних людей знатимуть про свій діагноз; 90% з них будуть приймати ліки – антиретровірусну терапію (АРТ) і у 90% тих, хто приймає АРТ, лікування буде успішним.

Такі пацієнти стануть безпечними та не будуть поширювати вірус, матимуть змогу працювати, мати сім'ю, народжувати дітей та радіти життю.

Коли вперше озвучили Стратегію 90-90-90, більшість сприйняла її як нездійсненну мрію, проте уже через три роки мрія стає реальністю.

У світі 19,5 млн людей отримувє лікування, смертність від СНІД зменшилася у два рази, а кількість нових випадків у країнах Африки в три рази за останні шість років.

Окремі країни – Данія та Швеція – уже досягнули поставленої мети, а частина на шляху до її виконання.

Україна має наразі хороші шанси стати прикладом щодо подолання СНІДу для регіону Східної та Центральної Європи.

Україна і СНІД

На даний час, за оцінками Всесвітньої організації охорони здоров'я (ВООЗ), в Україні проживає 19% ВІЛ-позитивних пацієнтів усього регіону Східної Європи та Центральної Азії.

У нашій країні виявляється 8% нових випадків ВІЛ в регіону та 25% смертей від СНІД.

Станом на 1 липня 2017 року під медичним наглядом перебувало 136 965 ВІЛ-інфікованих громадян України.

Середній показник рівня захворюваності на ВІЛ-інфекцію по країні перевищений у Дніпропетровській, Київській, Кіровоградській, Миколаївській, Одеській, Херсонській, Чернігівській областях та Києві.

За останні 30 років 43 тисячі українців померло від СНІДу. Сумна статистика підтверджує, що серед померлих 80% були молодими і мали лише 25-49 років.

Але справжні масштаби епідемії вражають ще більше. Лише кожен другий ВІЛ-інфікований українець знає свій діагноз та звернувся до лікаря.

Більшість випадків захворювання виявляється на 3-4 стадії, коли хвороба прогресує, і пацієнти потребують більш комплексного та дороговартісного лікування ускладнень хвороби.

Але найголовніше, що хвороба уже поширилася за межі традиційних груп ризику та розповсюджується серед широкого загалу "благополучного" населення.

Що заважає Україні боротися зі СНІДом?

Україна має значний досвід та успіхи в боротьбі зі СНІДом.

Суттєво знизився рівень передачі вірусу від матері до дитини.

За 10 років у 20 разів збільшилася кількість пацієнтів, які отримують лікування.

За рахунок збільшення державного фінансування 75% ліків закуповується за кошти державного бюджету.

Маємо наймасштабнішу в регіоні Центральної Європи та Східної Азії програму замісної терапії для наркозалежних. Завдяки спільним зусиллям держави та пацієнтських організацій, в Україні є доступ до генеричних препаратів, що суттєво знизило вартість лікування.

Проте найголовнішою нашою проблемою залишається недостатня обізнаність населення про можливість отримувати безкоштовне тестування та лікування ВІЛ-інфекції, низька відповідальність наших громадян за власне здоров'я, недостатня увага політичних лідерів до цієї проблеми та, як наслідок, майже повна залежність профілактичних програм від міжнародного фінансування.

Фактично маючи у своєму розпорядженні велику кількість ресурсів та можливостей люди не знають де можна пройти тестування, а у разі позитивного результату – куди звертатися за допомогою.

На жаль, навіть серед лікарів побутує уявлення що ВІЛ-інфекція – це смертний вирок для пацієнта, а головне завдання лікаря – уберегтися від зараження, навіть якщо пацієнт отримує лікування та стає незаразним.

Шанс подолати ВІЛ

Досвід інших країн підтверджує, що відповідь на епідемію СНІД невід'ємна задача усієї медичної системи, а її успіх залежить від загального стану охорони здоров'я в країні.

Запроваджуючи медичну реформу, ми пропонуємо щоб кожен сімейний лікар мав право провести тест та призначити лікування.

Це дозволить зробити таку допомогу максимально доступною для пацієнтів, підвищити авторитет сімейного лікаря, підтримати довіру до закладів охорони здоров'я та лікування, яке отримує пацієнт.

З цією метою ми розпочали підготовку нового законопроекту "Про громадське здоров'я", який підвищить зацікавленість та відповідальність громад та місцевої влади у впровадженні профілактичних програм.

Такі програми не обмежуватимуться тільки ВІЛ, але й включатимуть болючі питання лікування туберкульозу, запобігання неінфекційних хвороб, заохочення здорового способу життя, питання сексуальної освіти в школах тощо.

Щоб впорядкувати дані про пацієнтів, контролювати наявність ліків, за підтримки Надзвичайного плану Президента США з подолання ВІЛ/СНІДу ми запроваджуємо нову інформаційну систему, яка стане складовою частиною нещодавно запровадженої електронної системи охорони здоров'я eHealth.

У 2016 році відновила свою активну роботу Національна рада з питань запобігання ВІЛ-інфекції та туберкульозу, під головуванням віце-прем'єр-міністра **Павла Розенка**.

Уряд зробив безпрецедентний крок збільшивши у два рази фінансування програм лікування ВІЛ-інфекції та туберкульозу до рекордних 871 млн грн та 512 млн грн відповідно.

Враховуючи такі дії Уряду Глобальний фонд для боротьби зі СНІДом, туберкульозом та малярією виділив для України безповоротну фінансову допомогу на 2018-2020 роки у сумі понад \$119 млн, частина коштів якої буде використана для підтримки реформ загалом.

Завдяки проактивній позиції пацієнтських організацій вдалося скоротити дію частини патентів та отримати доступ до найсучасніших препаратів, наприклад долутегравіру, який тільки у 2016 році став доступний у Європі та США.

Цей препарат може знизити вартість лікування до 100 доларів на рік на одного пацієнта.

Наразі маємо в Україні унікальну ситуацію та хороші шанси, які не можна знехтувати.

По-перше, в країні є політична воля для медичної реформи, яка впливатиме на подолання епідемії.

По-друге, маємо сприятливі економічні чинники як в межах державного фінансування, так і в частині міжнародної фінансової допомоги.

І нарешті, по-третє, маємо в арсеналі сучасні технології як тестування, так і лікування.

Три чинники, кожен з яких є критичним для успіху, в наявності. Питання лише в одному – не змарнувати час.

З цією метою Міністерство охорони здоров'я України за підтримки Об'єднаної програми ООН з ВІЛ/СНІДу (ЮНЕЙДС), Всесвітньої організації охорони здоров'я та Дитячого фонду ЮНІСЕФ 28-29 вересня 2017 ініціювало проведення національної консультації "Як зупинити ВІЛ/СНІД в Україні".

Ми залучаємо представників регіонів, міжнародних та національних експертів, представників пацієнтських організацій. Ми синхронізуємо наше розуміння ситуації, визначимо основні кроки та відповідальні ролі і окреслимо план щодо зупинки епідемії в Україні.

Уляна Супрун, в.о. міністра охорони здоров'я України
<http://life.pravda.com.ua/columns/2017/09/28/226668/>

Семінар № 6

Теоретичні питання

1. Перелічіть основні методи редагування.
2. Що таке методика редагування?
3. Сформулюйте основні завдання редакторської правки.
4. На які види поділяється правка за ступенем і характером змін у тексті?
5. Що таке компенсаційна правка?
6. У чому полягають переставлення, вставлення, видалення та заміна як методи формалізованого виправлення?
7. Що таке правка-скорочення?
8. У чому полягає правка-опрацювання?
9. Що таке правка-перероблення?
10. У чому суть правки-вичитування?

Практичне завдання.

Відредагуйте уривок тексту

Значного поширення в середні віки набула книга, яка містила 150 псалмів Старого Заповіту, які читали під час християнської Літургії годин, Псалтир, який отримав назву від відомого струнного музичного інструменту. Псалми співались з метою уславлення Бога. Традиційно їх приписували царю Давиду і його придворним музикантам, яких часто зображали на ілюстраціях до цих збірників. Успіх Псалтиря в середньовічній культурі був зумовлений авторитетом царя Давида, якого вважали символом Христа, а також

багатством прикрашення цих книг. Псалтир може мати ілюстративні особливості історико-біографічного типу, де Девід був головним героєм намальованих сцен, або буквальний тип, де були зображені слова з псалму, або христологічного типу, в якому елементи декорування були зосереджені на епізодах з життя Ісуса. Тісно пов'язаними з літургійною практикою були євангелістарій та епістуларіум, які диктували систему читання при проведенні меси майже на всьому середньовічному Заході. Євангелістарій перш ніж стати суто літургійною книгою, з'явився як зібрання євангельських перикоп, тобто свого роду перелік вказівок щодо пошуку в рукописах Біблії або Євангелія та читання відповідно до днів літургійного року. Як кодифіковане зібрання євангеліарій з'явився з кінця VIII ст.. Разом з ним з'явився епістуларіум, книга, що містила листи апостолів з Нового Заповіту, які читали під час проведення меси відповідно до розподілу літургійного року.

Семінар №7

Теоретичні питання

1. Які труднощі існують у редакторській роботі з поетичними перекладами?
2. Що слід враховувати видавничому редактору, працюючи над перекладними текстами поем?
3. Як застосовуються основні принципи редагування перекладів художньої прози?
4. Чим характеризується відтворення сталих фразеологічних сполучень у прозових текстах зарубіжних авторів?
5. Що лежить в основі редагування текстів чужомовних творів драматургії?
6. Які класичні твори світової драматургії в українських перекладах найкращим чином репрезентують якість їх видавничої підготовки?
7. У чому полягають особливості редагування перекладного наукового тексту?
8. Які поради теоретиків і практиків перекладацької справи можна вважати найприйнятнішими для редактора наукових та науково-популярних перекладних видань?
9. Як треба редагувати тексти зарубіжної публіцистики?
10. Що найважливіше слід знати редактору, який готує до друку твори перекладної есеїстики?

Практичне завдання.

1. Відредагуйте уривок тексту

Латеранська базиліка всюди вважається зразком, незважаючи на зодчі тенденції, продиктовані іншими регіонами, спеціальними вказівками замовників та специфічними літургійними звичаями, які впродовж IV століття дедалі більше різнились між собою. Ранньохристиянські собори на п'яти нефах знаходяться в Мілані, Верчеллі, вірогідно у Павії, Санта-Марія-Капуа-Ветере, Равенні і, за межами півострова, від Ліона до Північної Африки (м. Джеміла), від Константинополя до Єрусалима. Перша базиліка Святою Софії у Константинополі, замінена згодом юстиніанівським храмом, та базиліка, названа

Храмом Гробу Господнього (Martyrium) у Єрусалимі були замовлені Костянтином (прибл. 285-337, імператор з 306 року) та мають подібну будову, яка передбачає ряд пропілей, що виходять на міські вулиці, атрій та церкву на п'яти нефах з галереями. Нажаль, нічого не залишилось від тих двох будівель, у які Костянтин не вкладав коштів: Свята Софія є собором другого Риму, нової столиці імперії; Храм Гробу Господнього (Martyrium), що був зведений у найсвятішому місці християнського культу, освяченому смертю та воскресінням Христа.

2. Відредагуйте уривок тексту

In nostro mondo contemporaneo moderno che ruba tanto tempo conle cose a volte inutili sarà difficile fare un arapausa a ripensare della vita. Quel racconto che aveva descritto una possibilità immaginata di un viaggio nella vita di un altra persona mi ha fatto pensare che io vorrei la stessa cosa se mi mancasse qualcosa nella mia vita. Tutte le persone sono particolari hanno i suoi sogni, le esigenze, i desideri ecc. tutto questo dipende dall'ambiente dove era crescuta la persona dalle esperienze della vita, se sono state positive o no, se i sogni sono stati realizzati o no.

Семинар №7

Теоретичні питання

1. Який існує порядок добору перекладних творів до тематичного плану видавництва?
2. Що входить до складу юридичної відповідальності за випуск літератури іншомовних авторів?
3. Як визначається ідея та головна думка першотвору перекладачем?
4. Чим пояснюються основні труднощі та складнощі відтворення текстів, що належать до різних цивілізаційних культур?
5. За якими принципами перекладач повинен зберігати естетичні якості авторського оригіналу?
6. Що таке стилістика перекладного тексту і яке місце вона займає в творчій роботі перекладача?
7. У чому полягає суть інтерпретації іншомовних авторських текстів?
8. Які ви знаєте конкретні видавничі приклади, пов'язані з інтерпретаційними підходами до випуску творів іншомовних авторів?
9. Що таке індивідуальна манера перекладача і як вона впливає на рівень відтворення іншомовного оригіналу?
10. Яким чином перекладачі дотримуються стилю автора першотвору?

Практичне завдання.

Зробити редакторський аналіз мови першотвору і перекладеного тексту.

Violenza tra le mura domestiche: raccolta per creare a Roma la casa di Differenza donna

La ong lancia su Produzioni dal Basso la campagna di raccolta fondi a sostegno del progetto "La Casa di Differenza Donna", spazio realizzato col supporto di Banca Etica per aiutare chi vive nell'incubo e favorire l'empowerment femminile

ROMA. "Ogni donna che vince la violenza, cambia il mondo". Questo è il motto di Differenza Donna, ong che nasce a Roma nel 1989, impegnata da oltre trent'anni ad aiutare concretamente le donne che subiscono violenza, con l'obiettivo di sostenerle nell'indipendenza,

consapevolezza del proprio valore e per garantire loro la sicurezza e la dignità che ogni vita merita.

Dal 1989 a oggi, sono state 35.000 le persone accolte e più di 60.000 i bambini e le bambine provenienti da famiglie dove violenze e maltrattamenti facevano parte della vita quotidiana. Oltre a garantire aiuto e sostegno, Differenza Donna ha sempre investito anche nella prevenzione, entrando nelle scuole per sensibilizzare gli adulti di domani e insegnare loro a costruire relazioni autentiche e positive.

Nonostante questo grande impegno, l'offerta di aiuto è ancora insufficiente e mai come prima, in questo periodo di emergenza, la violenza è diventata un'emergenza nell'emergenza, perché la convivenza forzata tra le mura domestiche può trasformarsi in una trappola per tante donne che subiscono maltrattamenti.

Per questo motivo, Differenza Donna, col supporto di Banca Etica, ha scelto di avviare il progetto "La Casa di Differenza Donna", uno spazio dove accogliere le donne più vulnerabili, in particolare quelle che desiderano proteggere se stesse e i propri figli, dalla violenza domestica come anche le donne con disabilità.

Per poter rendere operativa la Casa - che aprirà all'interno di un immobile confiscato alla criminalità nel quartiere Prati, a Roma - è stata avviata una campagna di raccolta fondi su Produzioni dal Basso - prima piattaforma italiana di crowdfunding e social innovation.

Contribuendo alla campagna, sarà possibile garantire a chi ha bisogno il supporto di operatrici esperte, tra psicologhe, educatrici, orientatrici al lavoro, avvocate specializzate. Previsti anche laboratori creativi, percorsi e spazi dedicati ai bambini, alle bambine e alle loro madri, allo scopo di aiutarle a liberarsi dalla violenza e riconquistare l'autostima e l'autodeterminazione necessarie per tornare a essere figure di riferimento per i propri figli.

Prima ong in Italia a occuparsi delle donne con disabilità, sviluppando una divisione specializzata attiva da oltre dieci anni, Differenza Donna attiverà nella Casa anche uno spazio dedicato di aiuto e accoglienza, dove le donne riceveranno sostegno psicologico, assistenza legale, supporto e orientamento per un rinvio a strutture adeguate per l'ospitalità, comunicando loro nel modo più appropriato (avvalendosi anche della lingua dei segni, interpreti di lingua, metodo braille, linguaggio tattile, audio-lettori e, nel caso di disabilità intellettiva, di una consulente che faciliti la comunicazione).

Per le persone con disabilità, inoltre, saranno realizzati focus group di auto-mutuo aiuto per sostenerle nel far emergere le violenze subite, trovare giusta protezione ed elaborare quanto accaduto.

La Casa di Differenza Donna sarà anche la sede dell'Osservatorio Nazionale sulla Violenza contro le Donne con Disabilità, istituito per il monitoraggio, la rilevazione e la ricerca sul fenomeno.

tratto da repubblica.it

Домашнє насильство: зібране для створення будинку жіночої нерівності в Римі

НУО розпочинає кампанію по збору коштів на Produzioni dal Basso на підтримку проекту "Будінок нерівності жінок" - простору, створеного за підтримки Banca Etica, щоб допомогти тим, хто живе в кошмарі, НУО також заохочує розширення можливостей жінок.

РИМ. "Кожна жінка, яка долає насильство, змінює світ". Це девіз Жінки різниці, НДО, народженої в Римі в 1989 році, яка протягом тридцяти років допомагає жінкам, які зазнають насильства, з метою підтримати їх у незалежності та усвідомлення власної цінності та гарантувати їм безпеку та гідність, яких заслуговує кожне життя.

Починаючи з 1989 р. було прийнято 35 000 людей, а понад 60 000 хлопців та дівчат із сімей, де насильство та жорстоке поводження були частиною повсякденного життя.

Окрім того, щоб гарантувати допомогу та підтримку, організація “Нерівність жінок” завжди зазначала важливість свідомої поведінки, виступає в школах, щоб підвищити обізнаність у майбутньому та навчити їх будувати справжні та позитивні стосунки.

Незважаючи на велику прихильність, пропозиція допомоги залишається недостатньою і ніколи, як і раніше, тема насильства стала надзвичайно актуальною, оскільки примусове співіснування в будинку може перетворитись у пастку для багатьох жінок, які піддаються жорсткому поводженню.

З цієї причини організація “Нерівність жінок” за підтримки Banca Etica обрала розпочати проект "Жіночий дім різниці", простір, де можна врятувати (захистити) від насильства як і найуразливіших жінок, зокрема тих, хто хоче захистити себе та своїх дітей, так і жінок з обмеженими можливостями.

Для того, щоб Будинок став функціонувати його відкрили зарахунок майна, конфіскованого в районі Праті в Римі - також розпочато кампанію по збору коштів на Produzioni dal Basso - першій італійській платформі краудфандингу та соціальних інновацій.

Допомагаючи розширенню кампанії, можна буде гарантувати допомогу тим, хто потребує підтримки експертних операторів, у тому числі психологів, педагогів, консультантів по роботі, спеціалізованих юристів. Також заплановані творчі семінари, маршрути та простори, присвячені хлопчикам, дівчатам та їхнім матерям, щоб допомогти їм позбутися насильства та повернути собі самооцінку та самовизначення, необхідні для того, щоб повернутися здоровими батьками для своїх дітей.

Перша неурядова організація в Італії, яка займається жінками з обмеженими можливостями, розробивши спеціалізований підрозділ, який працює вже більше десяти років. Жінка з організації також збільшує допомогу та гостинність в будинку, де жінки отримуватимуть психологічну підтримку, юридичну допомогу, підтримку та орієнтацію на направлення до адекватних послуг для гостинності, спілкування з ними найбільш підходящим способом (також з використанням мови жестів, мовних перекладачів, методу шрифту шрифтом, тактильною мовою, аудіо-зчитувачів, а в разі інтелектуальної вади - консультанта, який сприяє зв'язку).

Крім того, для людей з обмеженими можливостями будуть створені фокус-групи для взаємодопомоги, які допоможуть їм позбутися психологічної травми, яке вони зазнали через насильство, знайти правильний захист та вирішити проблеми, що сталіся.

Будинок різниці між жінками також стане місцем Національної обсерваторії з питань насильства щодо жінок з інвалідністю, створеної для моніторингу, виявлення та дослідження цього явища.

Семінар №8

Теоретичні питання

1. Які особливості притаманні редагуванню перекладу ліричних творів?
2. Чим характеризуються основні вимоги підготовки до друку різних видів перекладної лірики?
3. У чому полягає специфіка редагування перекладних творів для дітей?
4. Які практичні рекомендації видавничого редактора можуть надаватися інтерпретаторові казок?
5. Чим позначена редакторська підготовка до друку перекладних епічних творів?
6. Що важливо зберігати у перекладах фольклорних творів при видавничій роботі з підготовки їх до виходу в світ?
7. Як здійснюється редакторський аналіз перекладних творів сатири й гумору?

8. У чому полягають редакційно-видавничі принципи роботи з перекладними текстами сатиричних творів?
9. Які найважливіші риси перекладу балад слід враховувати при підготовці їх до друку?
10. З чим пов'язані труднощі при відтворенні та публікації поем зарубіжних авторів?

Практичне завдання.

Зробити редакторський аналіз мови першотвору і перекладеного тексту.

Pregiudizi di genere duri a morire: non è un mondo per donne

Circa 9 persone su 10 hanno pregiudizi nei confronti delle donne. I risultati della ricerca pubblicata dallo United Nations Development Programme (UNDP)

In società evolute e innovative, parlare di pregiudizi di genere sembra obsoleto, eppure non lo è: circa 9 persone su 10 hanno pregiudizi nei confronti delle donne. È ciò che emerge dalla ricerca pubblicata dallo United Nations Development Programme (UNDP) che elabora i dati raccolti in 75 Paesi nel mondo, rappresentativi dell'81% della popolazione globale. La ricerca è basata su un indice che misura come l'uguaglianza di genere in politica, nel lavoro e nell'istruzione sia ostacolata da credenze sociali profondamente radicate.

Gli uomini sembrerebbero avere pregiudizi più forti rispetto alle donne, ma la differenza è minore di quanto si possa pensare: l'86% delle donne e il 91% degli uomini ha almeno un pregiudizio nei confronti dell'universo femminile.

Circa 8 persone su 10 ritengono che gli uomini siano leader politici migliori, 4 su 10 pensano che siano più adatti a ricoprire ruoli di leadership nelle aziende e che i posti di lavoro debbano essere assegnati prioritariamente agli uomini in condizioni in cui il lavoro scarseggia.

Questi dati risultano ancora più "scioccanti" (espressione utilizzata da Pedro Conceição, funzionario dell'Onu) se si pensa che circa 3 persone su 10 (il 28% degli intervistati) ritengono accettabile che un uomo possa essere violento con la propria moglie.

L'UNDP evidenzia il peso dei pregiudizi sul power gap e fa notare che appena 10 donne sono a capo dei governi nei 193 Paesi del mondo e meno del 24% dei seggi parlamenti è occupato da donne. Un barlume di speranza viene dall'Europa se si considera che il Parlamento europeo supera la media mondiale con circa il 40% di eurodeputate donne (nel 1958 erano appena l'1% - Fonte: Inter-Parliamentary Union), mentre il Parlamento italiano si attesta intorno al 35%.

Inoltre, in quasi tutto il mondo, a parità di mansioni le donne sono meno pagate degli uomini e difficilmente raggiungono ruoli di leadership nelle aziende: nelle più grandi società degli Stati Uniti meno del 6% (5,8%) degli amministratori delegati è una donna.

Se dal punto di vista legislativo l'impegno delle istituzioni in tantissimi Paesi ha portato a passi avanti nel colmare il gap di genere nella politica, nel lavoro e nell'accesso all'istruzione, le credenze sociali profondamente radicate continuano a rappresentare una barriera che – di fatto – ostacola il raggiungimento dell'uguaglianza. #MeeToo, #NonUnaDiMeno e le tante altre manifestazioni femministe nel mondo sono anche battaglie contro le invisibili (e spesso impercettibili) gabbie mentali che condizionano il ragionamento, il pensiero e in ultimo la visione del mondo.

tratto da repubblica.it

Гендерна упередженість: це не світ для жінок

Близько 9 з 10 людей мають забобони щодо жінок. Результати досліджень, опубліковані Програмою розвитку ООН (ПРООН)

У прогресивних та інноваційних суспільствах розмови про гендерний утиск здаються застарілими, але це не так: приблизно 9 з 10 людей мають упередження щодо жінок. Це результат досліджень, опублікованих Програмою розвитку ООН (ПРООН), яка обробляє дані, зібрані в 75 країнах світу, що представляють 81% населення світу. Дослідження ґрунтується на індексі, який вимірює те, як гендерна рівність у політиці, роботі та освіті перешкоджає глибоко вкоріненним соціальним уявленням.

Чоловіки, здається, мають більш сильні упередження, ніж жінки, але різниця менша, ніж ви можете подумати: 86% жінок та 91% чоловіків мають хоча б один забобон проти жіночого світу.

Близько 8 з 10 людей вважають, що чоловіки є кращими політичними лідерами, 4 з 10 вважають, що вони краще підходять до керівних ролей у компаніях і що робочі місця мають бути призначені в першу чергу для чоловіків в умовах, коли робота обмежена.

Ці дані ще більше "шокують" (вираз, який використовує Педро Консейсао, представник ООН), що вважає, що приблизно 3 з 10 людей (28% опитаних) вважають нормою, якщо чоловік буде поводитися жорстоко зі своєю дружиною.

ПРООН підкреслює вагу упереджень щодо розриву у владі та вказує, що лише 10 жінок є главами урядів у 193 країнах світу, менше 24% депутатських місць займають жінки. Проблиск надії приходить від Європи, якщо врахувати, що Європейський Парламент перевищує середній показник у світі з приблизно 40% жінок-членів Європарламенту (у 1958 р. Їх було лише 1% - Джерело: Міжпарламентський союз), а парламент Італії відвідувачів близько 35%.

Крім того, майже в усьому світі жінки отримують зарплатню меншу від чоловіків і навряд чи досягають керівних ролей у компаніях за ту саму роботу: у найбільших компаніях США менше 6% (5,8%) керуючих директорів - це жінка.

Якщо з законодавчої точки зору прихильність інституцій у багатьох країнах призвела до кроків у напрямку подолання гендерного розриву в політиці, роботі та доступі до освіти, глибоко вкорінені соціальні переконання продовжують представляти собою бар'єр, який насправді перешкоджає досягненню рівності. #MeToo, #NonUnaDiMeno та багато інших феміністичних проявів у світі - це також битви проти невидимих (і часто непомітних) психічних кліток, які обумовлюють міркування, мислення та, зрештою, світогляд.

6. Самостійна робота

№	Зміст роботи	Кількість годин
1	Підготовка до лекційних занять	14
2	Підготовка до практичних/семінарських/лабораторних занять	31
3	Підготовка до підсумкової контрольної роботи	5
4	Виконання індивідуальних завдань (ІНДЗ)	10
	Разом	60 год.

ІНДЗ – навчально-дослідницькі проекти (теми за вибором здобувача)

ІНДЗ з навчальної дисципліни «Анотування, реферування, редагування текстів» передбачає роботу за навчально-дослідницьким проектом за наступними етапами:

1. Уточнення теми проекту, його типу.
2. Визначення цілей проекту, його обсягу та змісту.
3. Складання плану дій, вибір методів дослідження.
4. Пошукова робота над дослідницьким завданням згідно з планом з різноманітними джерелами інформації.
5. Узагальнення результатів дослідження.
6. Захист проекту.

8. Методи навчання:

При викладанні дисципліни «Анотування, реферування, редагування текстів» використовуються такі методи:

- наочні: демонстрація нового іншомовного матеріалу та способів оперування ним;
- практичні: пояснення викладача, обговорення ситуацій, дискусії, вправи;
- усне опитування;
- організація самостійного пошуку здобувачів;
- аналіз – виділення основних положень тексту;
- синтез – об'єднання в одне логічне ціле основної інформації, виокремленої в результаті аналізу первинного тексту;
- абстрагування – виділення основних ознак, властивостей для привернення уваги;
- узагальнення, яке допомагає послідовно й логічно передати зміст першоджерела.

9. Засоби діагностики результатів навчання

Під час поточного контролю оцінюються відповіді здобувача вищої освіти на семінарських заняттях, результати самостійної роботи, а також якість виконання ІНДЗ. Підсумкова контрольна робота складається з теоретичних питань з метою перевірки якості засвоєння матеріалу на рівні продуктивної діяльності, та практичного завдання з анотування, реферування та редагування.

Зразок підсумкової контрольної роботи

Виконати тест

1. До первинних документів/матеріалів (першоджерел) зараховують:

а) каталоги;

б) статті;

в) анотації;

г) бібліографічні описи.

2. До вторинних документів/матеріалів зараховують:

а) реферати;

б) матеріали конференцій та конгресів;

в) підручники;

г) монографії.

3. Сутність анотування та реферування полягає в:

а) максимальному уточненні та доповненні тексту джерела інформації;

б) максимально адекватному та еквівалентному перекладі змісту першоджерела;

в) максимально повному переказі змісту первинного документа;

г) максимальному скороченні обсягу джерела інформації за збереження його основного змісту.

4. Найбільш стислий, лаконічний вторинний документ, який дозволяє ідентифікувати першоджерело, це:

а) реферат;

б) каталог;

в) бібліографічний запис;

г) конспект.

5. Призначення анотацій та рефератів полягає в:

а) детальному ознайомленні широкого кола читачів зі змістом першоджерела;

б) наданні найсуттєвішої інформації про зміст первинного документа;

в) розповсюдженні інформації про авторів наукових досліджень;

г) наданні роз'яснень про новітні науково-технічні досягнення.

6. Анотації, які містять основні відомості про тематику та проблематику першоджерела та вказують на його призначення для певної цільової аудиторії, називають:

а) загальними;

б) спеціалізованими;

в) оглядовими;

г) рекомендаційними.

7. Анотації, які містять загальні відомості двох чи більше документів, називають:

а) загальними;

б) спеціалізованими;

в) оглядовими;

г) рекомендаційними.

8. Залежно від методів згортання інформації реферати поділяють на:

а) інформативні, індикативні, змішані;

б) монографічні, оглядові, аналітичні;

в) загальні та спеціалізовані;

г) реферати-екстракти, «перепародовані» та реферати-інтерпретації.

9. Під повнотою реферату зазвичай мають на увазі:

а) точний виклад сутності та змісту першоджерела;

б) збереження обсягу першоджерела;

в) відображення деяких суттєвих питань першоджерела;

г) виклад власного ставлення референта до тематики та проблематики першоджерела.

10. Реферат, який в узагальненому вигляді викладає всі основні положення оригіналу, називають:

а) інформативним;

б) індикативним;

в) змішаним;

г) спеціалізованим.

11. Реферування за використання формально-синтаксичного методу характеризується:

а) майже дослівним перенесенням до тексту реферату інформаційних фрагментів першоджерела;

б) семантичною та синтаксичною перебудовою ключових фрагментів першоджерела;

- в) інтерпретаційною обробкою тексту першоджерела;
- г) широким вживанням аббревіатур та скорочень у тексті реферату.

12. Під час укладання реферату компресія первинного тексту здійснюється за рахунок:

- а) компресії другорядної інформації;
- б) відкидання фрагментів, що містять ключову інформацію;
- в) відкидання фрагментів, які містять як ключову, так і другорядну інформацію;
- г) відкидання другорядної інформації.

Зробити анотацію до тексту

NUOVI PROTAGONISTI: ELIO GERMANO

Prima, sulla carta di identità aveva scritto “impiegato”. Oggi è finalmente orgoglioso della sua professione di attore. E, a ventotto anni, è stato già diretto dai migliori registi italiani: da Scola a Luchetti, passando per Virzì e Crialesè.

Ha lo sguardo come la lama, Elio Germano. In una faccia normale, da ragazzo che potrebbe essere il fratello più giovane del tuo migliore amico, colpisce e incanta. Arriva trafelato, sorride, si scusa, e capisci quello che è successo al pubblico del film *Mio fratello è figlio unico*, grande successo dell'inverno scorso: fiumi di spettatori, e non solo donne, entrati in sala per ammirare gli occhi blu di Riccardo Scamarcio e usciti con il cuore toccato dalla passione per Elio Germano. Del resto uno che riesce a farti amare il personaggio del picchiatore deve avere qualcosa di speciale. Elio Germano dimostra appena i suoi ventotto anni: magro, capelli arruffati, jeans larghi e zaino sulle spalle. Ma quando parla non ha età: maturo, spiritoso, intelligente e, soprattutto, vero. Si agita sulla sedia, spiega, agitando le braccia nervose, quanto è difficile diventare attore in Italia. Umiliazione e fatica. Passione e rabbia. “Prima di *Mio fratello è figlio unico*, sulla carta d'identità avevo scritto 'impiegato': mi vergognavo all'idea che qualcuno mi potesse riconoscere, però io questo mestiere l'ho sempre amato e non certo per dire faccio l'attore, ma proprio perché mi piaceva salire sul palco”. Da ragazzino era un'ossessione. Non è facile vivere così: andare a scuola, giocare con gli amici al pallone, fare judo ma, in fondo, pensare solo a quello. L'unica occasione di sfogo erano i villaggi turistici dove i genitori, papà architetto e mamma impiegata di banca, lo portavano in vacanza: “Mi lanciavo come un pazzo su tutti i teatrini dei club estivi, provavo per ore mentre gli altri andavano al mare e poi tornavo a Roma e tormentavo i miei”. A quel punto la decisione di famiglia: cercare un qualsiasi aggancio per questo figlio così determinato. “Non è una cosa facile, le persone normali non frequentano il giro del cinema. Mio nonno era arrivato dal Molise a Roma, per fortuna era riuscito a trovare lavoro come portinaio in un palazzo del quartiere Prati. Proprio in quello stabile abitava Jole Silvani, un'attrice teatrale che lavorava con Paolo Poli. Per i miei nonni lei era l'*attrice*, un

valore assoluto, ancora ricordo tutti i nomi dei condomini sul citofono e quello della Silvani che, secondo me, risplendeva più degli altri”. L’attrice gli dette il consiglio giusto: iscriversi a una scuola di teatro. Ripensandoci, gli occhi si addolciscono un poco. “Tre pomeriggi la settimana fuggivo dalla mia routine di studente e entravo in un mondo nuovo fatto di Shakespeare, Cechov, esercizi di pronuncia. Da un lato mi sembravano tutti matti, dall’altro era meraviglioso aver trovato una cosa che mi piaceva e che era un’estensione dell’anima di bambino. Erano anni schizofrenici: a casa parlavo romano, a teatro mi esprimevo in versi”. Passioni così, però, stravolgono l’esistenza. Allontanano e possono fare male: “I miei erano preoccupati del fatto che trascuravo la scuola e gli amici; ero come uno che si è innamorato e ha perso di vista la realtà”. E la realtà di Elio non era esattamente da cartolina. Era quella delle periferie romane. Anzi, della *Periferia*, quella di Corviale, il quartiere divenuto famoso perché ci hanno costruito un palazzo lungo un chilometro. Quando ne parla s’irrigidisce, la lama degli occhi non perdona i finti romanticismi. “Questa storia di Corviale me l’hanno appiccicata addosso e sembra quasi una favola, io non ci vedo niente d’originale. Sono nato nel quartiere vicino e ci sono rimasto perché comprare casa da un’altra parte sarebbe stato molto caro. C’è del bello in quei posti estremi ed è che sono rimasti i soli dove ci sono rapporti umani, è come se il degrado migliorasse i sentimenti. Però non trovi mai un autobus, manca il verde e hanno eliminato le botteghe per costruire grandi centri commerciali”. Dopo le scuole di teatro per Elio Germano è arrivato il cinema, qualche partecina in televisione, le pubblicità. Senza storcere troppo il naso: “La differenza per un attore è rappresentata da chi lavora per mantenersi e chi, grazie ai soldi, può scegliere di fare solo quello che desidera. La povertà aiuta perché insegna che nel lavoro non c’è nessuna vergogna. Io mi sono confrontato con il mondo reale sin da ragazzo e credo sia la migliore lezione”. Dopo *Il cielo in una stanza*, commedia per i fratelli Vanzina. Elio prende il volo: *Concorrenza sleale*, *Respiro*, *Che ne sarà di noi*, *Romanzo Criminale*. Con *Mary* Elio arriva alla mostra del Cinema di Venezia, Gabriele Salvatores e Paolo Virzì lo scritturano per *Quo vadis Baby?* e per *N-IO* e *Napoleone*. Di lui Virzì dice: un attore straordinario. Basta puntargli la macchina addosso e lasciarlo andare. Sai che qualcosa accade sempre”. Ma il successo vero arriva con *Mio fratello è figlio unico* di Daniele Luchetti, ispirato ad un romanzo di Antonio Pennacchi. Per quel film vince il David di Donatello come miglior attore protagonista 2007. Poi interpreta il personaggio principale de *Il mattino ha l’oro in bocca*, quindi un altro film di Virzì, *Tutta la vita davanti*, e *Il grande sogno*, sempre insieme a Scamarcio. E poi ancora il film di Salvatores, *Come Dio comanda*, tratto da una storia di Niccolò Ammaniti. Un’attività frenetica, che gli ha finalmente tolto di dosso l’insicurezza del precariato: “A un certo punto mi hanno piazzato in tutti i lavori perché il sistema funziona così: se hai successo in un film, sono convinti che funzionerai anche negli altri. Però adesso che finalmente mi posso permettere di scegliere, ho cominciato a farmi delle domande e ho capito che voglio recitare in film che mi fanno stare bene, in cui condivido qualcosa con gli altri. Se devo scegliere tra una buona squadra e un prodotto di sicuro successo, preferisco la prima perché il valore di un film non lo vedi quando esce, ma da quanta gioia ti dà quando lo prepari”. In uscita a breve *Come Dio comanda* di Gabriele Salvatores. Faticoso? “Sicuramente, ma niente rispetto alla necessaria promozione”.

Зробити реферативний переклад

D'ALTRO CANTO... LE CONFESSIONI DI PAOLO CONTE:
PERCHÉ ORA NON SCRIVO PIÙ

Milano. Il nostro musicista più stimato all'estero, il cantautore applaudito da più generazioni, l'uomo che ha regalato canzoni a mezza Italia che canta - da Celentano a Fiorella Mannoia - Paolo Conte, insomma, continua a riempire i teatri, a vendere dischi, a regalarci le emozioni di sempre. Con un piccolo particolare: da anni, di capolavori Paolo Conte non ne scrive più. Attaccato alla solita sigaretta, nel camerino di un teatro milanese, in sottofondo un sassofono che prova Hemingway, Conte ammette di non essere più quello di una volta, fa i conti con l'umano, inevitabile esaurirsi di una vena, e si confronta con un tema che provocherebbe reazioni brusche in molti suoi colleghi musicisti: l'ispirazione se ne va. Ma lo fa senza rabbia né rimpianto, giurando di avere dalla sua parte la serenità degli anni e il gusto originario di riscrivere ciò che è già scritto, di reinventare ciò che è già inventato.

“Parliamo di ispirazione”.

“Un tema misterioso”.

“È vero che la sua vena se n'è andata?”

“Mah... certo, mi piacerebbe avere l'ispirazione che avevo a vent'anni. Ma come si fa? Ho dato fondo a tutti i miei miti, alle leggende che mi interessavano: gli uomini in bicicletta, le donne, le automobili che mi affascinavano, certi paesaggi. C'è un serbatoio che fatalmente si esaurisce, ed è inutile fingere che non sia così”.

“Lo scrittore Garcia Marquez ha detto che si passa la prima parte della vita a vivere, la seconda a raccontare. È così anche per un cantautore?”

“In generale non lo so, per me di sicuro è stato così: perché io non so cantare l'attualità, non so cosa farmene, per me non è raccontabile. Io devo aspettare che una storia o una emozione siano sedimentate dentro di me, che le parole per raccontarle entrino pian piano nel mio vocabolario. Questo richiede tempo, e probabilmente fa sì che a un certo punto della propria carriera ci si possa sentire svuotati. Poi ci può anche essere da parte mia una componente di pigrizia, o un problema di forma, come per i giocatori di calcio. Si possono attraversare momenti in cui si è in credito di ispirazione”.

“Avere scritto dei capolavori può diventare un limite? Quando si è scritto una canzone così bella come Sotto le stelle del jazz non è inevitabile dire: una così non la scriverò più?”

“C'è questo timore, questa sorta di blocco. Ma è un blocco che nasce non tanto dentro di me, ma dalla presumibile aspettativa degli altri. Pensi che gli altri ti vogliano ancora così, e invece tu così non lo sarai più. Ma dentro di te c'è allo stesso tempo la voglia di continuare a sperimentare. Io non ho dei programmi eclatanti, per me il programma è sempre quello di scrivere una canzone migliore delle precedenti. La tendenza è quella. Ma naturalmente non è detto che sia possibile, e questo non mi dà fastidio. A dare a volte fastidio è più che altro l'aspettativa della gente, il fatto che gli altri ti aspettino, anzi ti pretendano in un certo modo. Ma siccome siamo degli spiriti liberi, alla fine ce ne infischiamo”.

“Ha mai provato l'angoscia del foglio bianco, del blocco?”

“Sì, l'angoscia del foglio bianco a volte c'è. Ma l'importante è non farsi prendere dalla fretta. E se la casa discografica ti spinge perché ha i suoi programmi, pazienza! Aspetteranno”.

“E non ha mai scritto canzoni che non riscriverebbe?”

“Non rinnego niente di quello che ho scritto. Certo ci sono canzoni che fin da subito, fin dal momento in cui le stai scrivendo, ti rendi conto che hanno un peso minore di altre. Insomma, che non diventeranno le canzoni che la gente canta sotto la doccia”.

“E se dovesse sceglierla lei, la sua canzone che tra cinquant’anni qualcuno canterà ancora?”

“Ci sono canzoni che mi rappresentano meglio, quelle che ai concerti mi chiedono sempre. Ma ce n’è anche qualcuna un po’ segreta, nascosta nel mio gusto personale, cui sono legato in modo particolare. Non perché sia collegata a un episodio o un altro della mia vita, visto che, come spiego spesso, io non faccio dell’autobiografia, ma perché c’è una segretezza stilistica che mi piace, e che magari all’esterno non viene colta”.

“Come si fa a riconoscere l’arrivo dell’ispirazione?”

“Credo che dal punto di vista psicologico sia un meccanismo complicato. Serve, come ho detto, che sia passato del tempo dal momento in cui, magari a mille chilometri di distanza, hai immaginato un’immagine, un’emozione. E quando inizi a scrivere non è affatto detto che tu sia dello stesso umore. Per raccontare un momento di tristezza o di malinconia devi averlo vissuto. Ma nel momento in cui scrivi non puoi essere triste, ti devi essere liberato del peso di una tensione”.

“Ci sono ore del giorno in cui questo le accade più spesso?”

“La musica arriva per prima, quasi sempre di notte, nel silenzio, da solo davanti al pianoforte. Le parole invece saltano fuori in qualunque momento, all’improvviso, un’idea che ti appunti in un foglietto al volo”.

“Lei ha detto in un’intervista che oggi si diverte più a riarrangiare vecchie canzoni che a scriverne nuove. Ma non è un’attività più povera?”

“Ma no, in fondo arrangiare una vecchia canzone ti dà una cosa che per la mia mentalità è piacevole, ed è la possibilità di stare vicino a qualcosa che magari non è arte, ma è artigianato. L’artigianato ha di bello che è fisico: se pensi agli strumenti, alla loro coloritura, se entri nel loro linguaggio, e questo non appartiene al gusto della composizione, allora ti puoi anche divertire. Ti fai compagnia, senti di essere abbastanza utile a te stesso. Poi, quando arriva l’ispirazione, allora ti hiudi in solitudine e dici: dai, forse ci siamo”.

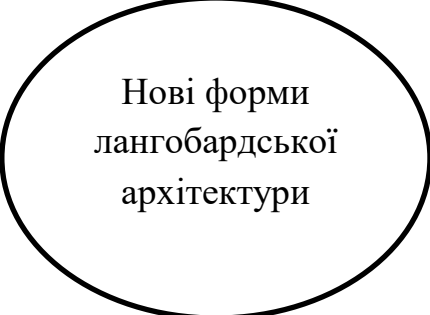
“A lei l’ispirazione tornerà?”

“Io spero tanto di sì. Vede, con un po’ di buona volontà ho deciso di darmi una regola: che l’appetito vien mangiando. E direi che l’appetito sta cominciando a venirmi”.

Відредагувати пропонований уривок

Епоха правління лангобардів в Італії

На італійському півострові прояви візантійського впливу, представлені південними регіонами, узбережжям Адріатичного моря та Равенною, тримаються на римській конструктивній традиції, визначаючи форми церковної архітектури зокрема в регіонах, захоплених лангобардами після 569 року. Розглянемо, наприклад, декілька визначних архітектурних споруд з центральною симетрією, таких як церква св. Софії у Беневенто, побудована Арехізом II (734-787) близько 760 р. У формі зірки або зруйнована церква св. Марії у Павії (VII ст.) у формі кола з кільцем з шести колон,

Нові форми
лангобардської
архітектури

що тримають високий куполоподібний тібурум. Насичена діяльність розгортається у заснуванні та просуванні бенедиктинських цинобій (у Нонантолі, св. Петра в золотому небі у Павії, св. Сальваторе на горі Азіата, у Монте-Кассіно, св. Вінченцо у Вольтурно, тощо), у явищі, яке відображається у поширенні будівель з трьома нефами та Т-подібних церков (св. Сальваторе у Брешії, св. Марії у Сесто-аль-Регена), з аулою з трьома виступаючими апсидами (у Тріно, у Ліно, у Сірмоне, св. Марії Теодор у Павії).

Ступінь вишуканості, отримана завдяки лангобардській еліті у VIII ст., в деяких центрах сягає небаченої висоти. Каролінгське відродження, програмне відновлення класичного мистецтва, яке й на півострові ознаменувало після 774 р. вподобання каролінгської династії, частково було упереджене під патронажем лангобардських королів, наприклад, Лютпранда (?-774, король з 712), і це пояснює труднощі датування автентичних шедеврів, таких як каплиця Санта Марії-ін-Валле в Чивідале, де компактне приміщення, характерне своїм потрійним пресвітерієм, колонами з архітравами, які підтримують бондарний звід, підкреслюється живописною та штукатурною декорацією, що досягає найвищих рівнів в архівольтах та у низці святих над входом.

10. Критерії оцінювання

Вивчення курсу «Анотування, реферування, редагування текстів» закінчується заліком. При вивченні курсу здобувач виконує такі види робіт: вивчення лекційного матеріалу, опрацювання матеріалу для відповідей на семінарах, вивчення матеріалу для самостійної роботи, виконання індивідуальної роботи, вивчення матеріалу для виконання підсумкової контрольної роботи.

Максимальна кількість балів, яку можуть отримати здобувачі на кінець вивчення курсу становить 100, із них до 50 балів здобувач може отримати впродовж семестру, решта 50 балів припадає на підсумковий контроль.

1. Поточний контроль. Бали, отримані впродовж семестру, за видами навчальної діяльності розподіляються наступним чином :
  - робота на семінарських заняттях (відповіді на семінарських заняттях, а в разі їх пропусків з поважної причини – індивідуальні співбесіди на консультаціях за темами відповідних семінарських занять) – до 50 балів.
  - Присутність на лекціях і практичних заняттях не оцінюється в балах.
  - Здобувач, який повністю виконав програму навчальної дисципліни і отримав достатню рейтингову оцінку (не менше 35 балів), допускається до підсумкового контролю з дисципліни.
  - виконання індивідуального завдання оцінюється в 10 балів.
2. Підсумковий контроль

Підсумковим контролем є залік. Він здійснюється у формі письмової контрольної роботи.

В академічний журнал після семінару ставиться оцінка , яку одержав здобувач.

Підсумкова оцінка за опанування програмового змісту курсу складається з оцінок за кожний семінар та за індивідуальне завдання.

11. Розподіл балів, які отримують здобувачі вищої освіти

Вид роботи	Кількість годин	Обсяг кредитів	Кількість балів
Змістовий модуль 1.			
Тема 1			
лекційні	3	0,1	
практичні/семінарські	4	0,13	8
Тема 2			
лекційні	5	0,17	
практичні/семінарські	5	0,17	8
Тема 3			
лекційні	3	0,1	
практичні/семінарські	3	0,1	8
Змістовий модуль 2			
Тема 1			
лекційні	4	0,13	
практичні/семінарські	4	0,13	8
Тема 2			
лекційні	5	0,17	
практичні/семінарські	5	0,17	8
Тема 3			
лекційні	5	0,17	
практичні/семінарські	5	0,17	8
Змістовий модуль 3			
Тема 1			
лекційні	4	0,13	
практичні/семінарські	4	0,13	8
Тема 2			
лекційні	4	0,13	
практичні/семінарські	4	0,13	8
Тема 3			

лекційні	4	0,13	
практичні/семінарські	4	0,13	6
ІНДЗ	10	0,3	10
Підсумкова контрольна робота	5	0,17	20
Підсумок	90	3	100

Шкала оцінювання: національна та ЄКТС

Сума балів за всі види навчальної діяльності	Оцінка ECTS	Оцінка за національною шкалою	
		для екзамену, курсової роботи, практики	для заліку
90 – 100	A	відмінно	зараховано
82-89	B	добре	
74-81	C	задовільно	
64-73	D		
60-63	E		
35-59	FX	незадовільно з можливістю повторного складання	не зараховано з можливістю повторного складання
0-34	F	незадовільно з обов'язковим повторним вивченням дисципліни	не зараховано з обов'язковим повторним вивченням дисципліни

12. Інструменти, обладнання та програмне забезпечення

Для викладання НД «Анотування, реферування, редагування» використовуються технічні засоби навчання для демонстрування аудіо- та відео-матеріалів, презентацій у PowerPoint (ноутбук, проектор). Матеріали лекцій, питання та тексти до семінарських занять, матеріали до самостійної роботи (завдання, тести) розміщено на Навчальному порталі МДУ (<http://moodle.mdu.in.ua/>).

13. Рекомендовані джерела інформації

Обов'язкова література

1. Eco, Umberto. Mouse or Rat? Translation as Negotiation/ U. Eco. – 2nd ed.. – London: Phoenix, 2004. – 200 p.
2. Варенко В. М. Референтна справа. Навчальний посібник – К.: Кондор, 2008. – 212 с.
3. Вороніна К.В. Основи перекладацького анотування та реферування текстів різних типів та жанрів: навчальний посібник – Х.:ХНУ імені В.Н.Каразінв, 2013.-120с.

4. Гребінник Г. Ю. Анотування та реферування англійською мовою загальнонаукової та фахової літератури / Г. Ю. Гребінник, Г. І. Дідович, Г. В. Комова – Х. : НТУ «ХП», 2010. – 192 с.
5. Кальниченко А. А. Реферирование и реферативный перевод новостей из англоязычной прессы : учеб. пособие для студентов фак. «Референт-переводчик»; Нар. укр. акад. – Х., 2001. – 108 с.
6. Карабан В. Теорія і практика перекладу з української мови на англійську: посібник-довідник. - Вінниця: Нова книга, 2003. – 608 с.
7. Коптілов В. В. Теорія і практика перекладу: Навч. посібник для студентів. – К. : Юніверс, 2002.– 280 с.
8. Корунець І. В. Теорія і практика перекладу (аспектний переклад) – Вінниця : Нова Книга, 2003. – 448 с.
9. Онуфрієнко Г.С. Алгоритмізація навчального анотування фахових текстів у практиці викладання української мови як іноземної. Теорія і практика викладання української мови як іноземної. – 2015. – Випуск 11. – С. 151 – 157.

Додаткова література

1. Губарець В.В. Редактор і переклад. Основи видавничої роботи з відтвореними текстами: навчальний посібник. – Тернопіль: Навчальна книга – Богдан, 2012. – 176 с.
2. Лутовинова В. І. Реферування як процес мікроаналітичного згортання інформації: АПН України, ДНПБ України ім. В. О. Сухомлинського. – К., 2007. – 73 с.
3. Захарова І. В. Основи інформаційно-аналітичної діяльності : навч. посіб. для студ. вищ. навч. закл.– К. : Центр учбової літератури, 2013. – 335 с.
4. Степан Ярема. Технічне редагування: підручник.-Видавництво Університет "Україна", 2007. - 304 с.
- 5.

Інформаційні ресурси

1. Основні методи автоматизованого реферування [Електронний ресурс]. – Режим доступу : <http://uadocs.exdat.com/docs/index-140602.html>.
2. Сорока М. Б. Національна система реферування української наукової літератури [Електронний ресурс] / М. Б. Сорока ; НАН України, Нац. б-ка України імені В. І. Вернадського. – К. : НБУВ, 2002. – 212 с. – Режим доступу : <http://archive.nbuv.gov.ua/libdoc/02smbunl.htm>

3. Основні методи автоматизованого реферування [Електронний ресурс]. – Режим доступу : <http://uadocs.exdat.com/docs/index-140602.html>.
4. Wikipedia : The Free Encyclopedia [Електронний ресурс]. – Режим доступу : <http://en.wikipedia.org/wiki>.

14. Політика навчальної дисципліни

1. Академічна доброчесність здобувачів є важливою умовою для опанування результатів навчання за НД «Анотування, реферування, редагування» і отримання задовільної оцінки з поточного та підсумкового контролю. Дотримання академічної доброчесності здобувачами освіти передбачає:

- самостійне виконання навчальних завдань, завдань поточного та підсумкового контролю результатів навчання;
- посилення на джерела інформації у разі використання ідей, розробок, тверджень, відомостей;
- дотримання норм законодавства про авторське право і суміжні права;
- надання достовірної інформації про результати власної (наукової, творчої) діяльності, зокрема при виконанні навчально-дослідницького проекту, використанні методики досліджень і джерела інформації.

МДУ виступає за дотримання принципів академічної доброчесності, тому обов'язково використовується сервіс з перевірки робіт здобувачів вищої освіти на плагіат – Unicheck, а також доступний безкоштовний сервіс, який здійснює перевірку на плагіат письмових робіт – EduBirdie <https://edubirdie.com/perevirka-na-plagiat>.

Порушенням академічної доброчесності, згідно із Законом України «Про освіту» (ст. 42 п. 4) вважається:

- **академічний плагіат** – оприлюднення (частково або повністю) наукових (творчих) результатів, отриманих іншими особами, як результатів власного дослідження (творчості) та / або відтворення опублікованих текстів (оприлюднених творів мистецтва) інших авторів без зазначення авторства;
- **самоплагіат** – оприлюднення (частково або повністю) власних раніше опублікованих наукових результатів як нових наукових результатів;
- **фабрикація** – вигадкування даних чи фактів, що використовуються в освітньому процесі або наукових дослідженнях;

- **фальсифікація** – свідомо зміна чи модифікація вже наявних даних, що стосуються освітнього процесу чи наукових досліджень;

- **списування** – виконання письмових робіт із залученням зовнішніх джерел інформації, крім дозволених для використання, зокрема під час оцінювання результатів навчання;

- **обман** – надання завідомо неправдивої інформації щодо власної освітньої (наукової, творчої) діяльності чи організації освітнього процесу; формами обману є, зокрема, академічний плагіат, самоплагіат, фабрикація, фальсифікація та списування;

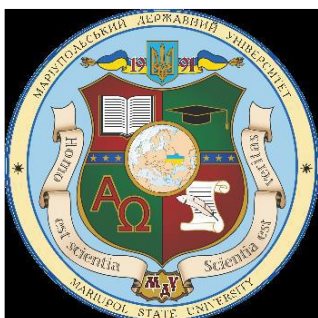
- **хабарництво** – надання (отримання) учасником освітнього процесу чи пропозиція щодо надання (отримання) коштів, майна, послуг, пільг чи будь-яких інших благ матеріального або нематеріального характеру з метою отримання неправомірної переваги в освітньому процесі;

- **необ'єктивне оцінювання** – свідоме завищення або заниження оцінки результатів навчання здобувачів освіти.

За порушення академічної доброчесності здобувачі вищої освіти можуть бути притягнені до наступної академічної відповідальності:

- повторне проходження оцінювання (поточний, підсумковий контроль, залік, іспит);
- проведення додаткової перевірки всіх робіт авторства порушника;
- позбавлення наданих МДУ пільг з оплати навчання;
- оголошення догани із занесенням до особової справи порушника;
- відрахування з МДУ;
- інші, відповідно до вимог чинного законодавства та нормативних локальних актів МДУ.

15. Загальна інформація про навчальну дисципліну

ЗАГАЛЬНА ІНФОРМАЦІЯ ПРО НАВЧАЛЬНУ ДІСЦИПЛІНУ

Назва навчальної дисципліни	Анотування, реферування, редагування
Освітня програма	ОПП Філологія. Переклад (італійська)
Рівень вищої освіти	Магістр
Кафедра, яка здійснює викладання	Кафедра італійської філології
Викладач ШБ, посада	Ципоренко Л.Д., старший викладач кафедри італійської філології
Електронна адреса викладача	l. tsyporenko@mdu.in.ua
Консультації (дата, час, можливості он-лайн консультування)	Щовівторка, 15:30, ауд. 203 ФІМ он-лайн консультування на платформі SKYPE
Посилання на сторінку навчальної дисципліни на Навчальному порталі МДУ	http://moodle.mdu.in.ua/course/view.php?id=8341
Компетентності та програмні результати навчання	<p>КЗ-3. Здатність до пошуку, опрацювання та аналізу інформації з різних джерел.</p> <p>КЗ-6. Здатність спілкуватися іноземною мовою.</p> <p>КЗ-7. Здатність до абстрактного мислення, аналізу та синтезу.</p> <p>КЗ-8. Навички використання інформаційних і комунікаційних технологій.</p> <p>КЗ-13. Здатність ефективно формувати комунікаційну стратегію; працювати в команді з дотриманням етичних норм та цінностей мультикультурного суспільства; здійснювати наукову полеміку та спілкування державною та іноземною мовами.</p> <p>КП-6. Здатність застосовувати поглиблені знання з обраної філологічної спеціалізації для вирішення професійних завдань.</p> <p>КП-7. Здатність вільно користуватися спеціальною термінологією в обраній галузі філологічних досліджень.</p>

	<p>КП-8. Усвідомлення ролі експресивних, емоційних, логічних засобів мови для досягнення запланованого прагматичного результату.</p> <p>РН 6 – Застосовувати знання про експресивні, емоційні, логічні засоби мови та техніку мовлення для досягнення запланованого прагматичного результату й організації успішної комунікації.</p> <p>РН 10 – Збирати й систематизувати мовні, літературні, фольклорні факти, інтерпретувати й перекладати тексти різних стилів і жанрів (залежно від обраної спеціалізації).</p> <p>РН 14 – Створювати, аналізувати й редагувати тексти різних стилів та жанрів.</p>
--	---

Семестр(и) вивчення	Обсяг (години/ кредити)	Кількість аудиторних годин		Кількість, види індивідуальних завдань	Форма контролю
		лекції	практ/сем/лаб		
7	90/3	14	16	1 ІНДЗ - навчально- дослідницький проєкт	залік

**В.о. завідувача кафедри
італійської філології**

Аліна ГРАЧОВА

Гарант ОП

Ганна ТРИФОНОВА